

Spoštovane veteranke, veterani in domoljubi, spoštovane gospe in gospodje, tovarišice in tovariši, spoštovani gostje, **v svojem imenu in imenu Zveze policijskih veteranskih društev Sever** vas lepo pozdravljam ob praznovanju **26. obletnice Dneva suverenosti Republike Slovenije**. Zahvaljujem se organizatorju današnje prireditve Odboru zveze vojnih veteranov Slovenije Kamnik - Komenda za povabilo in možnost, da spregovorim kot slavnostni govornik in to v Kamniku, mestu generala Maistra.

Spoštovani,

letos **25. oktobra praznujemo dan suverenosti**, praznik, ki je nadomestil praznovanje odhoda zadnjega vojaka JLA iz Slovenije. Pravno formalno je postala Slovenija suverena država 25. 6. 1991 z razglasitvijo Temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije. Takrat je v Sloveniji še vedno pod budnim nadzorom obrambnih in varnostnih sil Republike Slovenije delovala Jugoslovanska ljudska armada. V mesecu oktobru 1991, natančneje 25. oktobra 1991 pa je ob 23.45 uri slovensko ozemlje zapustil zadnji vojak Jugoslovanske ljudske armade, takrat že nam tuje vojaške sile oziroma ko se je zadnji vojak poražene Jugoslovanske armade vkrcal na malteški trajekt Venus in s tem zapustil slovensko ozemlje. **Na ta dan je Slovenija** ne le pravno formalno, **temveč tudi dejansko postala suverena država**, na katero smo bili in smo ponosni tudi danes. Od tega trenutka naprej je samo teritorialna obramba oziroma slovenska vojska skrbela za obrambno varnost, slovenska policija in drugi organi pa za notranjo varnost Republike Slovenije.

V mesecih, ki so sledili odhodu zadnjega vojaka JLA iz Slovenije, je naša država postala mednarodno priznana članica družine evropskih narodov ter polnopravna članica Organizacije združenih narodov. Uresničile so se želje naših prednikov, da bodo nekoč sami ali pa vsaj njihovi potomci živeli v svoji lastni in suvereni državi. Prav izraze »suverenost« in »suvereni« so poudarjali številni pomembni predstavniki Slovenije v svojih nastopih ob državnih in drugih pomembnih praznikih, tako doma, kot tudi v mednarodnih organizacijah in združenjih, katerih polnopravna članica je postala tudi naša država. Žal nam je bilo, da je vsa vznesenost takratnega časa ob omembi besede »suvereni na svoji zemlji« bila le spomin na tiste čase in le za nekatere.

Zato smo policijski vojni veterani Zveze policijskih veteranskih društev Sever in vojni veterani Zveze veteranov vojne za Slovenijo predlagali poslankam in poslancem Državnega zbora, da storijo vse, da ohranimo našo Slovenijo suvereno, v skupnosti enakopravnih in demokratičnih evropskih narodov. In na naš predlog je Državni zbor razglasil 25. oktober za državni praznik **Dan suverenosti**, ki je sedaj za veteranke in veterane ter državljanke in državljane prazničen in slavnosten dan, ko smo si po stoletjih boja izborili suvereno državo. Vojni veterani 91 si želimo, da je ta dan, dan spomina na čase enotnosti, ponosa in samozavesti na vse, kar nas je kot narod ohranjalo in ohranilo skozi stoletja.

Suverenost je mogoče razumeti v povezavi z narodom, ljudstvom, državo ali človekovimi pravicami in svoboščinami. Vendar le pri človekovih pravicah in svoboščinah in načelih lahko govorimo o dejanski in pristni suverenosti, saj gre pri ostalih konceptih bolj za teoretično predpostavko o suverenosti, kot suvereni pravici naroda oziroma ljudstva, saj po izvolitvi izvaja to pravico izvoljena državna oblast, na katero pa kasneje ljudstvo nima več posebnega vpliva, kar pomeni, da je oblast bolj ali manj avtonomna, ne pa dejanska suverenost ljudstva.

Zato naj nas Dan suverenosti opozarja na spoštovanje človekovih pravic in svoboščin ter človečnost, kar je cilj dejanske suverenosti pri uresničevanju naše ustavne demokracije. Dan suverenosti naj nas spominja tudi na to, da moramo, kar nas je ohranilo skozi stoletja, v današnjem času ohranjati in negovati bolj zavzeto, kot kadar koli prej v svoji burni zgodovini, kajti narodova samobitnost, samostojnost, enotnost in dejanska suverenost še nikoli ni bila tako ogrožena, kot je danes!!

Letos moramo ob Dnevu suverenosti ustrezno pozornost nameniti tudi 26. obletnici osamosvojitvene vojne, kjer je padlo 19 pripadnikov teritorialne obrambe, milice in drugih. V tej vojni pa niso sodelovali samo pripadniki teritorialne obrambe in milice, temveč tudi mnogi drugi v različnih vlogah ter državljanke in državljani Slovenije. Osamosvojitve torej ni delo le neke peščice ljudi in nekaterih takratnih ministrov, ampak gre za delo vrste intelektualcev, takratnih poslancev, miličnikov, teritorialcev, pripadnikov narodne zaščite,

civilne zaščite, gasilcev, zdravnikov, državljanek in državljanov, seveda tudi iz vašega območja.

Nekateri še kar naprej razpredajo, da je bila teritorialna obramba razorožena. Nikoli ni bila razorožena v celoti. Strinjam se s tistimi, ki trdijo, da je uspela popolna razorožitev pripadnikov jugoslovanske ljudske armade, ki so s sklonjeno glavo poraženi zapuščali Slovenijo. Za to gre zasluga predvsem teritorialni obrambi in slovenski milici. Pa tudi sicer oboroženost slovenskega naroda ni bila samo v oborožitvi z orožjem, temveč tudi v miličnikih, teritorialcih ter državljanekah in državljanih, ki so svojo moč in oboroženost pokazali na barikadah s tovornjaki, avtobusi, službenimi in svojimi vozili, traktorji in svojimi lastnimi telesi ter ko so varovali orožje na skrivnih mestih.

Tisti, ki danes govorijo in omenjajo sabotažo v zvezi z oddajo orožja v mesecu maju 1990 pozabljajo, da so se prav oni dogovorili z obrambnim in notranjim ministrom Hrvaške in odredili, da se je od septembra leta 1990 po policijskih postajah pobiralo orožje in strelivo, ki se ga je konec leta 1990 prodalo državi Hrvaški. To se je dogajalo pred vojno za samostojno Slovenijo, saj o tem pričajo izstavljeni računi in nekateri zapisi. In prav zaradi tega so bile mnoge enote milice v vojni za samostojno Slovenijo brez težkega orožja.

Spoštovani, pripadnost in vrednote vsakega naroda in s tem tudi vojske – teritorialne obrambe ter milice se morajo obravnavati in negovati z ustreznim vrednotenjem in spoštovanjem nacionalne preteklosti, predvsem tiste, ki zaznamuje izgradnjo njene državnosti in suverenosti. **In žalostno je**, da so nekateri začeli precenjevati svoje prispevke v osamosvojitvi in hkrati zaničevati zasluge drugih, neupravičeno ustanavljati vzporedne veteranske organizacije, prirejati vzporedne proslave ter proslave z neprimernimi simboli in govori, ki izkrivljajo zgodovinsko resnico, da ne govorim o tem, da se nekateri danes poklanjajo domobrancem in tistim, ki so sodelovali z okupatorjem v času druge svetovne vojne.

Zato se moramo vojni veterani Zveze policijskih veteranskih društev Sever in Zveze vojnih veteranov Slovenije odločno zoperstavljati vsem poskusom razvrednotenja in prirejanja zgodovine in poveličevanja le nekaterih njim všečnih dogodkov in

posameznikov. **Spoštovani, ne glede na to, da eni sedaj intenzivno potvarjajo našo, tudi novejšo zgodovino, sem prepričan,** da bo na dolgi rok vsekakor obveljala naša resnica o zgodovini slovenskega naroda in o osamosvojitveni vojni 91.

Zato moramo ohranjati spomin in vrednote veteranov in veterank 91, da ne pozabimo za kaj smo se borili pred več kot 26. leti, da ne dovolimo, da bi nas država še enkrat postavila v kot, s kakšnim ZUJF-om, predvsem pa, da se znamo družiti in da s svojim delovanjem ohranjamo spomin na naše aktivnosti v času osamosvojitvenih procesov ter da vrednote in spomin prenašamo na mlade.

v svojem imenu in imenu vseh policijskih veteranov in veterank vam želim prijetno nadaljevanje vaše svečanosti ob Dnevu suverenosti ter prijetno druženje vseh nas, ki iz ustrezne distance in razumno ter tam, kjer je to mogoče, tudi spravljivo gledamo na prehojeno pot slovenskega naroda v prejšnjem stoletju, ki nas je pripeljala do samostojne Republike Slovenije.

Vsem izrekam iskrene čestitke ob praznovanju **26. obletnice suverene** in samostojne Republike Slovenije z željo, da bi sodelovanje veteranskih organizacij potekalo še naprej tako dobro kot sedaj, tako na lokalnem, območnem, kot tudi državnem nivoju.

Hvala za pozornost!

Kamnik, 27. 10. 2017

dr. Tomaž Čas, predsednik ZS